

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 18 / Telefon 2440 in 2450
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljan na dom 12 Din / Oglašje po ceniku / Oglašje
 sprejema tudi oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število račun št. 11.400

Posledice rušenja mirovni pogod

ANGLEŠKA REAKCIJA NA TEŽNJE RIMA IN BERLINA.

V svojem včerajšnjem uvodniku smo pokazali na glavni temelj, na katerem se zblizujeta Rim in Berlin, Mussolinijeva Italija in von Papenova Nemčija, ki se v tem oziru prav nič ne razlikuje od eventuelne Hitlerjeve. Povedali smo, da ju družni strah pred Slovani, Izvirajoč iz slabe vesti zaradi grehov prošlosti in sedanjosti. Inicijativo pa daje pri tem seveda Italija, ki skuša z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi pritegniti nase sedanjo in bodočo Nemčijo. Pri tem gre celo tako daleč, da zagovarja vsako nemško zahtevo, četudi gre preko vseh okvirov sedanjega stanja in evropskega političnega ravnotežja. V Lozani je zagovarjala črtanje nemških reparacij, v Ženevi priznanje političnih pravic, sedaj pa zavzema čisto odkrito za nemško oborožitev. Namen Italije je tu povsem prozoren: pridobiti hoče Nemčijo za svoje namene, ker se zaveda, da ji Madžari, Albanci in Bolgari niso bogve kako koristna in močna družčina, zlasti ne napram francoskemu bloku z Belgijo, Poljsko, Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo.

Pri tem pa pozablja fašistična Italija, da je poleg Nemčije in francoske skupine v Evropi še neka velesila, ki je o usodi Evrope že često odločala in bo odločala gotovo tudi v bodoče, t. j. Anglija! Dasi interesi Anglije niso vedno istovrstni z interesi Francije, in obratno, je vendar za obe vodilni evropski velesili nujno potrebno, da se ne poruši sedanje svetovno stanje. Zato v Londonu nikdar ne bi dopustili, da bi vlogo Francije v Evropi in v svetu prevzela Italija, še manj seveda Nemčija. Dasi Anglosaksi v bistvu niso naklonjeni Slovanom, ker se še vedno boje vstajenja Rusije, na katero se Francija sedaj največ opira, bi vendar v primeru nevarnosti stopili na stran Italij, ki bi se borili proti red rušičim težnjam Rima in Berlina. V tem so slednje vse angleške stranke, od delavske preko liberalne do konservativne, razlikujejo se le zunanje. Dočim je Macdonald za taktiko skrajne previdnosti in pomirljivosti do zadnje možnosti, so n. pr. konservativci dosti manj potrpežljivi. Da je temu res tako, nas prepričuje tudi angleški tisk, ki postaja napram Italiji in Nemčiji vedno bolj rezerviran. Na skrajni desnici pa opazamo celo ton, ki doslej ni bil navaden, ton ostrega odpo-

ra proti tendencam Rima. Že ko je veliki fašistični svet sklenil započeti akcijo za revizijo mirovni pogodbe, je angleški tisk opozoril na dejstvo: da Italija lahko ve, kje se bo ta revizija pričela, ne more pa vedeti, kje se bo nehala! Aluzija, izražena v teh besedah, je bila precej jasna. Še bolj pa je jasno sedaj pisanje londonske »Morning Post«, ki je v sredo objavila uvodnik, v katerem zagovarja francosko stališče v razorožitvenem vprašanju. List zatrjuje, da ima Herriot popolnoma prav, da smatra Zvezo narodov kot edinega odločujočega činitelja za reševanje tega vprašanja. Ta problem se lahko reši edino s splošnim sporazumom, in še to le v etapah. V primeru, da Nemčija odpove verzajsko mirovno pogodbo, je pa verjetno, da bo izgubil istočasno svojo veljavnost tudi locarnski dogovor, ki bi bil nadomeščen s francosko-angleško defenzivno zvezo. Za Mussolinija bi bilo dobro, če bi malo bolj natanko proučil položaj Italije, kajti če se Nemčija s pomočjo Italije ne bo čutila nič več vezana na verzajsko pogodbo, potem smeta Avstrija in Jugoslavija upati, da bosta našli francoske in angleške simpatije za vrnitev Južne Tirolske in Trsta!

Ton teh besed je menda dovolj odkrit, tako odkrit, kakor v Angliji že dolgo ni bil. Angleški list ne napoveduje nič več in nič manj kakor: revizijo italijanskih mej v korist Avstrije in Jugoslavije! (Tekst prvih telefonskih poročil, ki govori le o Avstriji, je bil napačen.) Še bolj odkrito pa je govoril neki konservativni poslanec na političnem predavanju v Manchesteru, ko je dejal med drugim: »Če zahtevata Rim in Berlin revizijo mirovni pogodbe, potem se mora ta revizija izvesti temeljito in storiti se mora tudi tisto, kar se je po svetovni vojni opustilo. Pri tem pa bosta prizadeti tudi sami, zlasti Italija, ker vprašanje nadaljnje usode njenih novopridobljenih dežel se bo moralo rešiti po Wilsonovih načelih — s plebiscitom!« Tako vidimo tedaj, da povzroča na »strahu pred Slovani« grajeno italijansko-nemško zavezništvo nepričakovane rezultate prav tam, kjer so jih v Rimu in Berlinu morda še najmanj pričakovali. Evropsko ravnotežje ni tako slabotna stavba, da bi se dala rušiti brez življenjske nevarnosti za tistega, ki mu je na poti!

Kitajski protest radi Mandžurije

SVEČANOST FORMELNEGA PRIZNANJA MANDŽURIJE. IZJAVA JAPONSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

MUKDEN, 16. septembra. V Čiang-Cunu je bila podpisana japonsko mandžurska pogodba, s katero Japonska priznava »neodvisno« Mandžurijo. Svečanemu aktu podpisovanja je prisostvoval v imenu japonske vlade glavni poveljnik japonskih čet v Mandžuriji general Muto, za mandžursko vlado pa njen predsednik Pul.

LONDON, 16. septembra. Iz Tokija poročajo, da je kitajski poslanik v Tokiju obiskal japonskega zunanjega ministra Ušido in vložil v imenu svoje vlade formalen protest proti japonskemu priznanju neodvisne Mandžurije. Pri tej priliki je izjavil ministru Ušidi, da smatra Kitajska to priznanje kot sovražen akt in prepušča odgovornost za vse posledice Japonski. Ušida je poslaniku odgovoril, da Japonska svoje politike, ki jo vodi v Mandžuriji, ne more spremeniti in da priznanje neodvisne Mandžurije od-

strani Japonske nikakor ni sovražen akt proti Kitajski, ker japonska vlada iskreno želi obdržati z njo prijateljske zveze, če ne bo v odnosu napram Japonski vpletala Mandžurije.

PO KATASTROFI V ALŽIRU.

PARIZ, 16. septembra. Velika železniška katastrofa v Alžiru je zahtevala 130 mrtvih in 150 ranjenih vojakov. V vlak se je vozilo 500 častnikov in vojakov francoske tujske legije. Kakor je pokazala dosedanja preiskava, se je na usodnem mestu zaradi pretekega deževja raznehčal in odtrgal velik del peščene zemlje pod tračnicami in je tako vlak zgrmel v okrog 100 m globok prepad. Ni pa tudi izključeno, da so domačini povzročili nesrečo z namernim atentatom. Uvedena je bila obširna preiskava. —

Nemčija se oborožuje

NEMŠKA VLADA GRE PREKO VSEH POGODB SVOJO UPORNO POT. PISMO HENDERSONU. GLASOVI PARIŠKEGA TISKA.

BERLIN, 16. septembra. Ker vlada ne upa več, da bi velesile priznale Nemčiji pravico do oboroževanja in se tudi razorožitvene konference ne namerava več udeležiti, je naročila ladjedelnici v Wilhelmshafnu, naj zopet prične graditi oklopno križarko »C«, na kateri so bila dela ustavljena. Križarka, ki bo najmodernejša bojna ladja na svetu, bo dograjena šele v štirih letih.

BERLIN, 16. septembra. »Lokal-anzeiger« poroča, da bo državna vlada poslala predsedniku razorožitvene konference Hendersonu pismo, v katerem mu bo razložila svoje zahteve po enakopravnosti približno tako, kakor jih je v notli Franciji. Izjavila bo obenem, da na razorožitveni konferenci tako dolgo ne bo sodelovala, dokler se ji ne prizna zahtevana ena-

kopravnost. Papenov organ »Deutsche Allgemeine Zeitung« pa pravi ob tej priliki, da bo ta korak Nemčije najvažnejši po vojni. Beseda Nemčije se mora zopet poslušati tudi v mednarodni politiki, ne pa samo Francije. Nemčija mora v mednarodni politiki postati tudi subjekt, ne le objekt.

PARIZ, 16. septembra. Francoski tisk se obširno bavi s sklepom nemške vlade o vojaški vzgoji mladine in opozarja, da je ta sklep protiven členom 73, 74 in 77 verzajske mirovne pogodbe. Obenem poziva vlado, naj spravi to zadevo pred razorožitveno konferenco. »Echo de Paris« pravi, da se Herriot že ukvarja s tem problemom. Postopanje Nemčije bo prisililo Francijo k še večji skrbi za varnost in obrambo.

Italija za nemške težnje

VAŽNA SEJA ITALIJANSKE VLADE. ZANIMIVE INFORMACIJE DOPISNIKA LONDONSKIH »TIMES«.

RIM, 16. septembra. Predvčerajšnjim je imela italijanska vlada pod Mussolinijevim predsedstvom sejo, ki ji ves fašistični tisk pripisuje važen zunanji in notranji pomen. Na seji je bil obširno razmotrivan notranji in zunanji politični položaj, vendar o teh razpravah in sprejetih smernicah pozneje izdani uradni komunikacije dosledno molči. Vlada je tudi razpravljala o merah, ki jih je treba odrediti glede pobijanja brezposelnosti v bodoči zimi.

Rimski dopisnik »Times« pa doznava, da je italijanska vlada detajlno proučila francoski odgovor na nemški memorandum glede enakopravnosti Nemčije v oboroževanju, vendar pa o tem noče izdati nobenega službenega obvestila. Italija smatra nemško zahtevo za upravičeno, vendar stoji na stališču, da se tej zahtevi more ustreci samo na ta način, da zmogovite države v svetovni vojni znižajo prejšnjo svojo oborožitev in se tako Nemčija izenači v vojni pravil-

cah, ne pa da se enakopravnost v oboroževanju doseže s povečanjem oborožitve Nemčije.

Če pa enakopravnosti ne bi bilo mogoče doseči na omenjeni podlagi, oziroma če bi razorožitvena konferenca doživela definitivni polom, bi Italija več ne odklanjala nemške zahteve, temveč bi smatrala za potrebno, da države, ki so podpisale versajsko pogodbo, osvojijo načelo o izenačenju Nemčije v vojni pravicah in sklenejo z njo posebno konvencijo, ki bi kompromisno regulirala to vprašanje na podlagi postopne in progresivne redukcije oboroževanja.

V dobro informiranih rimskih političnih krogih se dosledno zatrjuje, da Mussolini ne namerava izvesti radikalnih sprememb v italijanski zunanji politiki vsaj tako dolgo ne, dokler ne bo končana razorožitvena konferenca in dokler se ne bo videlo, kaj bo s projektirano svetovno gospodarsko konferenco.

Amerika in njeni dolžniki

WASHINGTON, 16. septembra. Finančni minister je izjavil, da morajo vsi dolžniki Združenih držav, ki želijo, da se jim odgode plačilni termini, to svojo željo sporočiti vladi v Washingtonu. Minister je dejal, da ni prosila za odgoditev plačilnega roka doslej še nobena druga država, razen Estonske, Latvijske in Poljske. Plačilni rok za omenjene tri države, ki dolgujejo Ameriki skupno 1.252 milijonov dolarjev in ki bi morale kriti svoje obveznosti 15. januarja 1933, je odgoden za dve leti. V tem času morajo biti plačane le 3 in pol odstotne polletne obresti.

Hitlerjeve čete bodo razpuščene

PARIZ, 16. septembra. Iz Berlina se poroča, da se tamkajšnji vladni krogi resno bavijo z vprašanjem razpusta Hitlerjevih čet, raznih sekcij in organizacij. Do tega razpusta pa bi moglo priti le, če bi izzvali tako odločitev narodni socialisti sami s svojim stališčem in obnašanjem napram vladi. Vodilne osebnosti v Hitlerjevih stranki so bile obveščene o tej vladni

nameri in so poudarile, da jih to ni prav nič iznenadilo.

Posredovanje v Gran Chacu

LONDON, 16. septembra. V bolivijsko-paragvajskem konfliktu je nastopil po zadnjih poročilih iz Washingtona nov položaj. Neutrálne sile se trudijo, da bi dosegle pri obeh bojujočih se državah takojšnjo ustavitev vseh sovražnosti in določitev posebnega nevtralnega pasu. Na obeh straneh naj bi bile vojaške čete oddaljene od tega pasu najmanj 10 km. Neutrálne države so pripravljene poslati v Gran Chaco posebno komisijo, ki bi kontrolirala točno izvrševanje tega sporazuma.

SVETOVNA STAVKA RUDARJEV.

LONDON, 16. septembra. Na včerajšnji seji kongresa mednarodne rudarske zveze v Vigneuju na Francoskem, je bil sprejet predlog, da se izvede splošna svetovna rudarska stavka, ki naj traja 24 oziroma 48 ur. Stavka naj bi bila mogočna manifestacija, ki naj bi obrnila pozornost vseh merodajnih činiteljev na težko rudarsko vrašanje in rudarske pravice.

Dnevne vesti

Občni zbor „Pevskega zbora Glasbene matice“

Bilanca lanskega dela in program za novo. Novi odbor.

Pretekli teden se je v sredo zvečer zbrala v svojih prostorih vsa pevška družina. Glasbene matice k rednemu občnemu zboru, katerega je počastil s svojo navzočnostjo tudi njen predsednik g. dr. Tomišek.

Iz izčrpnega tajniškega poročila, ki ga je podala gdč. Vera Pertotova, je razvidno, da je štel pevski zbor v 13. društvenem letu 146 članov in članic, od katerih jih je med letom odšlo nekaj za kruhom po svetu, nekaj jih je izstopilo, nekaj jih je pa bilo radi netočnosti izključenih, tako, da šteje sedaj ob začetku 14 leta brez dijakov 90 članov. Zbor je v minolem letu ob raznih prilikah in na svojih koncertih nastopil 11 krat. Časno je nastopil tudi na ljubljanskih slavnostih ob priliki prvega slovenskega festivala in bil odlikovan z redom sv. Save 4. stopnje. Z uspehom je zbor nastopil nadalje v Murski Soboti, na časninarskem, na dobrodelnem in na koncertu Ipavčeve župe. Priredil pa je tudi opero »Boris Godunov« v koncertni obliki. Novost zbora je bila tudi, da je na svojem družabnem večeru skrbel za umetniški užitek z izvajanjem naših najlepših narodnih in v narodnem tonu zloženih pesmi.

Poročilo blagajničarke ge. Mravljakove ni bilo zadovoljivo. Sledilo je izčrpano poročilo arhivarja g. Jagodiča, nakar so še poročali reditelji o obisku pevskih vaj, ki je v splošnem zadovoljiv. Odbor je posebno marljivo pevce in pevke, take, ki niso nikoli izostali od pevskih vaj, nagradil z darili.

Za volitve novega odbora je bilo med zborovalci živahno zanimanje. Za predsednika pevskega zbora je bil izvoljen g. Janko Arnuš, za podpredsednico prof. ga. A. Mijucinova, za tajnico gdč. Vera Pertotova, za blagajnika g. Ivan Šetinc, za arhivarja g. A. Jagodič, za predsednico ženskega zbora ga. Marija Rozmanova, za potnega maršala pa g. prof. J. Potokar. Kodboru spada poleg koncertnega vodje tudi njegov novo izvoljeni namestnik gosp. H. Vrabeč, učitelj pri Glasbeni matici.

Po končanih volitvah je spregovoril v toplih besedah zborovodja prof. g. Mirk ter se zahvalil pevskemu zboru za požrtvovalnost in trud z obiskom pevskih vaj. Nato je razvil program za prihodnje društveno leto in pozval pevce in pevke na delo v procvit naše pevške in glasbene kulture. Končno besedo pa je povzel predsednik matice g. dr. Tomišek in spregovoril nekaj očetovsko dobrih besed, nakar je predsednik pevskega zbora g. Arnuš lepo uspeli občni zbor zaključil.

Huda nesreča na Tržaški cesti

Vojak 45. pehotnega polka pod kolesi avtomobila.

Danes dopoldne okrog 11. ure se je pripetila na Tržaški cesti, 100 korakov od mestnega vodovoda, huda nesreča in se je le srečnemu naključju zahvaliti, da ni bila smrtna. Vojaška četa tukajšnjega 45. pehotnega polka je korakala z vežba lišča na Tezmem proti vojašnici. Ko je dospela v bližino vodovoda, je v naglem tempu privozil iz Maribora osebni avto št. 3-944, katerega je vodil neki zagrebški trgovec. V trenutku, ko je avto vozil mimo korakajoče čete, je zagrabil nekega pešca in ga vlekel nekaj metrov s seboj. Voznik, ki je opazil nesrečo, je avto na vso moč zavrl in ustavil. Vojak, ki so ga nato izvlekli izpod koles, je imel hujše poškodbe na glavi in životu. Kakor sta izpovedala neka ženska v lastnik vozila, je baje vojak skočil iz ceste prav v trenutku, ko je avto privozil mimo in se sam zaletel vanj. Ponesrečenega so spravili v vojaško bolnišnico, voznik se bo pa moral zagovarjati pred sodiščem.

Zeja mestnega sveta bo drevi v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu so manj važne korvnele...

Iz šolske službe. Premeščeni so: Vinko Lešnik iz Hajdine v Ptuj, Adolf in Antonija Sokolova iz Kotelj v Limbuš, Frančiška Bratiničeva iz Ormoža v Koprivnici, Frančiška Gromova v Marenberg, Marjeta Hojčeva iz Doline v Križevce pri Ljutomeru, France Kugelnik iz Črne na Muro, Elizabeta Šterkova v Središče, Otilija Križeva iz Dolnje Lendave v Grosuplje, Olga Pučnikova iz Gaštanja na Tolsti vrh, Jadviha Smolnikarjeva v Slovenjgradec, Julija Fuksova iz Dolge vasi k Sv. Ani v Slovenskih goricah, Marija Supanek iz Maribora v Naraplje, Marija Šajnova iz Radmožancev v Dolgo vas v Prekmurju, Olga Zeilhoferjeva iz Maribora v Limbuš, Avgust Kržišnik iz St. Vida pri Ptujju v Apače, Janko Furlan iz Bistrenice v Maribor, Zora Belc-Fromova iz Kapele v Križevce pri Ljutomeru, Blaž Lah iz Celja na Pragersko, Irma Mežanova iz Kamnice k Sv. Ani v Slovenskih goricah, Zora Mlekuševa iz Pinc v Krog, Marija Pahor-Lavrenčičeva iz Tišine v Serdico, Ana Papisova iz Cezanjev v Komendo, Marija Hanova od Sv. Duha na Stari gori v Hrastnik, in Marija Šuštaršičeva iz Narapelj v Boštanj ob Savi.

Poroke. V zadnjem času so se poročili v Mariboru: Franc Spingler, hotelski sluga in Elizabeta Roškerjeva, sobarica; Fr. Bezjak, policijski nadzornik v Ljubljani in Cecilija Sovičeva, šivilja; Ivan Kacjan, krojaški pomočnik in posestniška hčerka Ljudmila Šternova; Leopold Hönigman, krojaški pomočnik in šivilja Tončka Vranetičeva ter ključavničar Karl Neubauer in Antonija Tacerjeva. Mnogo sreče!

Visoka starost. Te dni praznuje v Slivnici pri Mariboru devetdeseti rojstni dan po vsej soseski znani knjigovez in steklar g. Miha Kristan. Številnim gratulantom se pridružujemo tudi mi. Še na mnogega leta!

Shod poslanca Krejčija bo jutri v soboto zvečer ob 20. (8.) uri v Renčljevi dvorani na Pobrežju. Ob tej priliki bo tudi ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za pobreški okoliš.

Stanovanjski najemniki, organizirajte se! V zadnjem času se opaža živahno gibanje najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov po vseh večjih mestih v naši državi. Pred kratkim je bilo ustanovljeno društvo v Beogradu, te dni bo pa ustanovni občni zbor tudi v Ljubljani. V društvih se organizirajo vsi stanovi brez razlike in ker bodo ta društva v tešnih stikih med seboj, lahko pričakujemo, da bo v najkrajšem času vzrasla velika in močna organizacija, ki se bo lahko z uspehom borila za najemniške interese. V najemniškem gibanju pa tudi Maribor ni zaostal. Nasprotno, bil je eno izmed prvih mest, kjer se je že lansko leto pokrenila živahna akcija za ustanovitev novega društva, katerega občni zbor bo drevi ob pol 20. (8.) uri v veliki kazinski dvorani na Slomškovem trgu. Pripravljeni odbor ponovno poziva vse najemnike stanovanj in poslovnih lokalov, trgovce, obrtnike, delavce, državne in privatne nameštence brez razlike, naj se v čim večjem številu udeležijo tega ustanovnega občnega zbora »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov«. Odbor opozarja vse najemnike, da se bodo sprejemali že na spoborovanju člani. Mariborski in okoliški najemniki, organizirajte se čim prej, ker bo to v vašo korist!

Na izjavo Nabavljalne zadruge državnih nameštencev v Mariboru v »Večerniku« sporoča trgovski gremij, da se v bodoče v tej stvari ne bo več spuščal v polemiko v dnevnikih, zato je objavil svoj načelni odgovor v svojem glasilu, ljubljanskem »Trgovskem listu« 15. tm. št. 106.

Cankarjevega »Hlapca Jerneja« uprizaro ljubljanski »Delavski oder« v okviru mariborskega strokovnega tedna v soboto 17. t. m. zvečer v veliki unionski dvorani.

Družabni večer priredi v soboto 17. t. m. ob 21. uri v mali dvorani Narodnega doma Slovensko obrtno društvo v čast petdesetletnice svojemu agilnemu članu g. Franju Burešu. Društvo vabi obrtnike, naj se v čim večjem številu udeležijo tega družabnega večera!

Iz »Nanos«. Drevi ob 20. (8.) uri vazen članski sestanek. Na dnevnem redur je poročilo delegata o poteku zvezine v Beogradu. Pridite vsi!

Bojkot učiteljski. Še do letos je bil naval na učiteljska zelo velik, zlasti na ženska. Ravnateljstva so morala odklanjati veliko število prosilcev in prosilk, ker je bilo število razredov in slušateljev omejeno. Letos pa so zaman čakala na prihod kandidatov učiteljskega stanu. Naši mariborski učiteljski, ki sta bili med počitnicami združeni v en zavod, ki bi lahko sprejel najmanj 60 novincev, ima vsega skupaj le 11 deklet in 8 fantov. Če bi bil prvi razred tudi skupen, bi štel le 19 dijakov. Nič več se jih tudi ni vpisalo v Ljubljani, in tako nastaja nevarnost, da se mariborski kandidati združijo z ljubljanskimi in mariborsko učiteljske se postopoma — ukine! Vzroki so očitni. Po novih odredbah se sprejemajo v prvi letnik učiteljski le najboljši absolventi nižjih srednjih šol, absolventi meščanskih, ki so doslej tvorili večino, se ne morejo vpisati. Kdo pa bo, če je na gimnaziji odličnjak, šel na učiteljske, da bo študiral tam leto dni več ko na gimnaziji, čakal potem nekaj let na namestitev, zato da bo potem poslan na konec sveta s tako skromno plačo, da ni zadosti ne za življenje in ne za smrt. Zaenkrat je ta bojkot dober, ker bo znižal učiteljsko brezposelnost, kaj pa bo potem? Potrebna bo reforma, temeljita reforma!

Slomškova proslava v Mariboru. Ob priliki proslave bo tudi odkritje Slomškove spominske plošče, ki bo pritrjena na kapeli, v kateri počivajo zemeljski ostanki prvega mariborskega škofa. Ploščo bo odkril pomožni škof dr. Tomažič.

Kmetovalci! Banska uprava bo preko podružnic Kmetijske družbe in na račun banovinskega semenskega fonda razdelila okoli 1500 kg prvovrstnega ruskega lanu. Reflektanti naj vložijo prošnje za seme pri županstvih.

Brivski zadrugi v Mariboru je po banki odredbi postavljen komisar v osebi g. Frana Novaka, brivskega mojstra v Mariboru, ki je tudi že prevzel vse posle zadruge. Uradni prostori so sedaj v Vetrinjski ulici št. 11, prvo nadstropje (prostori Slov. obrtnega društva). Uradne ure so določene za člane vsak dan, razen nedelj in praznikov od 10. do 12. ure.

Igra narave. Prijatelj lista je prinesel v naše uredništvo lepo razcvet cvet jablane, ki ga je utrgal v Kranjčevem sadovnjaku v Hlapju v Slovenskih goricah. Po katastrofi, ki je zadela tudi tamkajšnji kraj, se je v sadovnjaku mlada jablana razcvela in se baha zdaj na jesen s svojimi dišečimi cvetjem.

SENZACIJA LJUBLJANSKEGA VELESEJMA TRUPA BRUSILOV GOSTUJE V VELIKI KAVARNI

Iz Rogaške Slatine. Statistika tujskega prometa zdravilišča Rogaška Slatina nam pove, da je posetilo zdravilišče tekom avgusta 1723 novih gostov z 31.009 prenočinami. Največ gostov je dala savska banovina v Zagrebom na čelu. Od tujcev so najjačiji Avstrijci, dočim so Madžari precej nazadovali. Znatno je z ostal dotok gostov tudi iz severnih krajev, pa tudi iz Grčije in Italije. Frekvenca zdravilišča je narasla povodom 2000 letnice strokovnega zajetja vrelcev mineralne vode in radi istočasnega znižanja cen zdravilnim sredstvom in taksam. Novo nadaljnje znižanje cen se je izvršilo — uvažaje sedanje težke gospodarske razmere — s 1. septembrom, ko prične posezona. Zdravljenje ali bivanje v Rogaški Slatini jeseni prekaša po svoji udobnosti, cenenosti in prijetnosti vse druge dobe sezone.

Tombole Sokola v Framu pretéklo nedeljo je uspela dobro za društvo in udeležence. Glavne dobitke so zadeli: Roza Štern iz Morja pohištvo, Alojzija Pivec iz Dobrovc kolo, Adolf Vogrinec iz Orehove vasi telico, Potočnik iz Framu blago za obleko, Anica Lubejeva in Ant. Leber olje, Büdefeldt iz Rač 85 kg moke, Erik Fras in Oton Lešnik več klaster drv itd. Po tomboli je bila ljudska veselica. Čisti dobiček se porabi za zidanje Sokolskega doma.

Epidemija legarja se je pojavila v Račah. Bolniki so bili odpeljani v izolirnico mariborske bolnišnice. Prirejena so bila tudi že poučna zdravniška predavanja.

Pri motenjih v želodcu in črevih, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, netovornosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopoputju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravnega »Franz Josef« grenčice. Sloviti zdravniški hvalijo izborna lekovitost, ki jo nudi »Franz Josef« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo posebno pomokrvnim, korpuletnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih. »Franz Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Razmesarjeno žensko truplo. Ko je včeraj rano zjutraj pregledoval železniški čuvaj prago med postajališčem Hajdino in Ptujem, je našel v bližini prvega mosta tik ob tiru grozovito razmesarjeno žensko truplo. Mesto, na katerem je ležalo, je bilo obrizgano s krvjo in ko je natančneje pogledal, je opazil, da je nesrečnica presekana na dvoje. Obraz je imela ves razmesarjen in oblit s krvjo, ki je bila pomešana s peskom. Zato je tudi ni mogel spoznati. O strahoviti najdbi je obvestil železniško postajo v Ptujju in ptujске orožnike, ki so mogli zaenkrat ugotoviti le to, da je kmečkega stanu in srednjih let. Domnevajo, da se je pripetila nesreča in da jo je povozil jutranji tovorni vlak, ni pa tudi izključeno, da je postala žrtev zločina.

Otok v plamenih. Rodbino cestnega mojstra Stangerja v Podovi pri Račah je predvčerajšnjim doletela huda nesreča. Ko ni bilo nikogar v sobi, se je njihov petletni sinček Ivan približal štedilniku, kjer je gorel ogenj. Obračal pa se je tako nerodno okrog, da se mu je vnela obleka. Ko je bil že v plamenih, sta na srečo vstopila roditelja in rešila otroka vsega hujšega. Dobil pa je vseeno take opekline, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Popadljivi psi. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali včeraj popoldne 28-letnega Franca Nekrepa iz Zgornjega Porčiča, ki ga je ugriznil sosedov pes v obraz. V Negovi je napadel pes 74letnega viničarja Avgustina Drogza in ga ugriznil v desno roko. V Račah pa je napadel 10letno Kristino Krepflov in jo nevarno ogrižal.

Ukradeno kolo. Bolniškemu slugi Viktorju Kodretu je nekdo odpeljal iz veže v bolnišnici moško kolo znamke »Neger«, vredno okrog 1000 Din.

Tudi zelje kradejo. Na tukajšnji policijski se je danes dopoldne zgledil posestnik Jože Tehi in prijavi, da so mu preteklo noč neznan storilci porezali v vrtu na Koroški cesti 40 lepih zelnih glav.

Pasji zapor. Ker se je na Pobrežju pojavil primer pasje stekline, je okrajno glavarstvo za mariborski desni breg popadajšalo zapor za nadaljne 3 mesece.

Tatvine na deželi. Poleg tatvin poljskih pridevkov se množe v zadnjem času tudi druge. Tako so v gozdu pri Dolini ukradli neznanec več lesa, v Muretincih pa neznanec izmaknil posestniku Francu Vojsku okoli 50 Din gotovine in razne druge predmete.

Nedeljo popoldan otroška predstava v kavarni »Park«, pri neugodnem vremenu v Veliki kavarni.

Dr. med univ. Daražlo Aleksander ordinira od 9. do 11. in od 15. do 17. ure. Magdalenska ul. 28.

Tezno

Deložacija. Že 14 dni ložira neka stranka iz občine Pobrežje na Ptujski cesti v cestnem jarku. Radi velikega prometa po Ptujski cesti prosimo občino Pobrežje, da najde morda tem revežem kako zasilno streho, kjer ne bodo izpostavljeni več v zasmeh kakor usmiljenju.

Pomanjkanje vode. V naših studenih primanjkuje vode, nekateri pa so popolnoma usahnili. Tako so primorani varčevati z vodo celo tisti, ki jo še sploh imajo.

Tatvine. Po tatvinah poljskih pridevkov, ki so bili na dnevnem redu, je bil nekaj časa mir. Nato si je prijatelj tujih koles »izposodil« izpred gostilne Barič kolo vrtnarja Bonča in napravil izlet prota jugu. Kmalu nato so neznan izumoviči izpraznili skladišče trgovca Očka v Maistrovi ulici, zadnje dni pa si je nekdo prisvojil precejšnjo vsoto »jurjev«, katere je hranil neki trgovec v svojem lokalju na Ptujski cesti.

Metropola severnih Kajkavcev

UTISI IZ MESTA VARAŽDINA IN NJEGOVEGA OKOLJA.

Uloga mesta Varaždina je bila v zgodovini našega narodnega preporoda zelo važna, morda mnogo bolj, kakor se sedanja generacija zaveda. Ves vzhodni del slovenskega Štajerja, zlasti pa Prlekija in Haloze, je gravitiral na tisto stran obdravskih ravnin, kjer se razprostira mesto Varaždin s svojimi širokimi ulicami in tipično podonavskimi hišami. Tam so že pred stoletjem studirali naši Prleki. Tam je črpal Stanko Vraz prve pobude ilirske ideje in tam so se izoblikovali mnogi Slovenci Slovenskih goric, ki so za Vrazom prešli na hrvaško stran. To je poglavje, ki v naši nacionalni, politični in kulturni zgodovini še ni obdelano, dasi bi bila obdelava nujno potrebna. Upliv Varaždina pa je ostal močan še vse do dandanašnjih dni, in še sedaj imamo v kulturni javnosti delavce, ki so pričeli pot svojega intelektualnega življenja v Varaždinu. Tamkajšnja gimnazija ni bila samo v prošlosti, temveč je tudi v sedanosti važno vzgojevališče mnogih naših mladih ljudi. Na Varaždin nas pa veže tudi razvoj našega mariborskega gledališča, saj smo pred leti prevzeli skoraj ves ansambl ukinjenega varaždinskega gledališča z Androm Mitrovičem, Ančico Mitrovičevico, Tepavcem, Harastovičem itd.

Varaždin, po velikosti sličen našemu Celju z okolico, je tipično mesto podonavskega nižavja, ki se prav nič ne razlikuje od Prekmurja, Medmurja in severovzhodnega dela slovenskega Štajerja. Tudi mentaliteta prebivalstva — v kolikor ni židovsko ali nemško — je panonskoslovenska. Če bi bil Varaždin s svojo nižino med Dravo in Ivanjščico pripadal Štajerski, bi bil danes bolj slovenski, kakor je hrvaški. Samo politična meja je napravila iz teh Kajkavcev Hrvat. Spominjam se v tem oziru doživljanja v neki vasi onega kota, ki se zajeda med Haloze in Dravo. Prišel sem v gostilno in govoril, ker sem bil na Hrvaškem — hrvaško. Ko sem se pa ozrl po sogostih in jih poslušal, sem opazil, da govore isto narečje kakor Slovenci v Halozah, Zavrču ali v Ormožu. Na obešalniku sem opazil »Jutro« in »Dobrovino«.

»Mar vi niste Hrvati?« sem jih vprašal.

- »Seveda smo!« so odgovorili.
- »Zakaj pa ne govorite hrvaško? Kako govorite sploh?«
- »Po naše.«
- »Saj to je slovensko!«
- »O ne, ni; to je — po naše...«
- »A hrvaško ni.«
- »Pa znamo tudi.«

»Zakaj pa ne govorite?«

»Ker govorimo med seboj po naše.«

Sto let hrvaške šole ni napravilo iz teh ljudi, iz teh Kajkavcev Hrvat in prav je imel tisti hrvaški književnik, ki mi je lansko leto v zagrebški »Kazališni kavani« rekel: »Vi Slovenci ste na boljšem, kakor mi Hrvati. Če izdate 1000 izvodov slovenske knjige, jih prodate, mi jih ne. Dalmatinci čitajo italijansko, Zagrebčani in druga naša inteligenca nemško, oni na vzhodu cirilico, Kajkavcem pa je kljub sto letom štokavske šole štokavski književni jezik še prav tako tuj, kakor jim je bil ob začetku. Napravili smo pogreško, ko smo dali Kajkavcem štokavski književni jezik in jih s tem odtrgali od svoje literature. Vsa njihova kulturna zaostalost izvira iz tega dejstva...«

Kako zelo je imel prav, čutim šele sedaj, med temi ljudmi na ravnini, na kateri stoji ponosni in starodavni Varaždin. Čutim pa tudi, kako bi bilo, če bi Slovenci opustili danes svoj književni jezik.

Toda — ali ni bilo že preveč tega uvida? Namenil sem se bil vendar pisati o Varaždinu! Še preden se vlak približa Dravi — če se peljemo iz Čakovca — nas preseneti veliko število cerkva, ki je tako tipično za slovensko pokrajino. In njihovi zvoniki, ki se v raznih velikostih dvigajo k nebu po vsej prostorni pokrajini! Ko pa stopite z vlaka na mali postaji, pridete v mesto po široki asfaltirani ulici, kakršne še v našem Mariboru nimamo. Sploh se Varaždin odlikuje posebno po svojih širokih ulicah — nekatere so do 20 m široke! — tako, da je docela nemogoče, da bi koga povozili z avtomobilom ali prišli v zadrego zaradi zastavljene ceste in bi morali obstati. In kar je posebno važno, tudi one ulice, ki niso asfaltirane ali tlakovane, niso pokrite z neznosnim prahom. Ono, kar ga je, se poliva vsak dan sproti bolj vestno ko v Mariboru, tako da se tlak čisto nič ne pogreša. Nasvet — ki bi se lahko uporabil tudi pri nas!

Druga znamenitost Varaždina so njegovi parki. Glavni park, ki se razprostira v sredini mesta — Kralja Petra I. Osvoboditelja — je lepo urejen in negovan, kakor vsi parki in nasadi v tem prijaznem ravninskem mestu. Po dnevu se zbirajo tam mladi ljudje, zlasti učenci in dijaki, zvečer pa iščejo v njem zatočišča oni, ki bi se po napornem delu v pisarnah, trgovinah, delavnicah itd. radi naužili čistega in osvežujočega zraka. Po dnevu, kadar vročina izsuši grlo, dé blagodejno obisk v »Lilijini re-

stavraciji« z vrtno in svežim pivom. Zvečer pa, ko postane v parku hladno, je center življenja »Centralna kavana«, kjer se na vrtu igra tako priljubljena starinska »preferansa« in moderni »remy«, dočim se za bankete in svečanosti upoabljajo restavracije »Janje« in »Novak«. Oni, ki imajo več časa, zlasti popoldne, hodijo v vročih dneh na Dravo, ki je ona ista ko v Mariboru. Sedaj je obisk manjši, a pred nekaj dnevi je bil naval ogromen.

Najznamenitejša stavba v tem ravninskem mestu je morda Stari grad, ki je sedaj preurejen v muzej z mnogimi bogatimi zbirkami. Po uličnih hišah pa je tudi vzdanih več spominskih plošč, ki govore o onih znamenitih in znamenitejših ljudeh, ki so se v njih rodili ali so v njih živeli in umrli. Vzdane pa so navadno tako visoko, da jih tujec težko opazi. Seveda, Varaždin ima tudi svoje gledališče — kako bi bili sicer mogli priti k nam Mitrovič, Mitrovičeva, Tepavec, Harastovič itd.? Poslopje je lepo in prostorno, samo da zdaj ni več ravnatelj, režiserjev in igralcev, ki bi ga oživljali, kakor v nekdanjih lepših časih prvih povojnih let. Huda sedanja kriza je zaprla vrata nekaj lepo uspevajouče varaždinske Talije.

Pa Varaždin ima tudi sport, katerega predstavljajo klubi »Slavija«, »VSK« itd. s hazeno in odborom tretje župe, dočim je Sokol nenavadno močan in agil. Toda — narodna zavest — ta ni v Varaždinu kljub tako stari tradiciji, o kateri smo govorili uvodoma, nič boljša kakor v Mariboru, ali pa je še slabša! Nemščine slišite v Varaždinu več kakor v Mariboru ali v Ptuj, dasi tu ni bilo nikoli nobene nemške šole. Človek ostrmi in si sploh ne more razlagati, kje se Varaždinci in Varaždinke nauče nem-

ščine? Če pa tudi Varaždinci ne govore vedno nemško, nemške besede mešajo v svoj kajkavski govor neprenehoma, kakor n. pr. v Ljubljani pred 50 leti. Ta pojav nam pa postane takoj razumljivejši, ko opazimo, da je v Varaždinu silno veliko potomcev Izraela. Poleg Čakovca v Medmurju je to nekakšen — jugoslovanski Jeruzalem.

Med drugimi znamenitostmi Varaždina, katere smo že omenili, je omembe vredno tudi pokopališče. Urejeno je tako, da daleč prekaša vsa naša pokopališča. Mariborska se morajo skriti pred njimi. Varaždin je bil nekoč bogato mesto, mesto plemstva in denarne gospode, ki je lahko veliko žrvovala tudi za poslednja počivališča. Sploh, to varaždinsko pokopališče je bolj podobno sprehajališču, parku in zato so ob s peskom posutih poteh tudi klopi za odmor. In ciprese ter ostalo zelenje! Da, to je park, zarés park mrtvih in živih.

Industrijsko važnost Varaždina predstavljajo štiri tekstilne tovarne, znane po oblekah »Tivar« (T-ekstilna Industrija Var-aždin), ki se prodajajo v Mariboru pri Turadu in Trpinu, »Vuna« in podružnična tkalnica Mariborske tekstilne industrije. Drugače je Varaždin znan po svojih tedenskih in letnih sejmih, na katerih se sedaj prodaje živina po 1 do 1.50 Din kg žive teže. Tam kupujejo živino in prašiče tudi Mariborčani Tavčar, Wögerer, dravskopoljski slaninarji itd., dočim stane meso v mesnicah 10 do 15 Din! Varaždin pa je v sorodstvu z Mariborom tudi po elektriki, saj dobiva tok s Fale, elektriko pa plačuje po 9 Din kw.

In naposled — Varaždinci in Varaždinke! Posebno poslednje so lepe in simpatične, le Židini je preveč med njimi... J-o.

Poljčane

Krvav pretep v Zg. Brežnici. Te dni je bil v naši najbližji okolici zopet krvav pretep. Ko so sedeli pred Močnikovo hišo v Gornji Brežnici, občina Hošnica, v mirnem pogovoru gospodar Franc, njegova žena Neža, Veronika Šerbelova in 21letni Franc Kovačič, se je proti 18. uri iz Spodnje Brežnice proti njim približal nekoliko vinjeni Anton Zemljak iz Razgorja, občina Stanovsko. Vriskal je in kričal »Auf biks!« To je razgredo tam sedečega Kovačiča, da je vstal, si odpasal hlačni pas in z njim začel udrihati po Zemljaku, češ, naj ne izziva. Zemljak je nato izdril nož in je Kovačiča zabodel v levo ramo. Zabodeni je zatem vrgel Zemljaka še na kup gramoz — pri čemer je zadobil na bradi in roki večje in manjše poškodbe — nato pa je radi močnega krvavenja obnemogel obležal na

travniku ob cesti. Prepeljan je bil takoj k tukajšnjemu zdravniku dr. Hronovskemu, ki mu je nudil prvo pomoč. Po tukajšnjem orožništvu zaslišani Zemljak je trdil, da je pel in vriskal domov grede, ni pa kričal »Auf biks!« Kovačiča se je pa lotil za to, ker ga je stiskal za vrat in tepel s pasom. Ker se ga ni mogel drugače obraniti, je segel po nožu. Zadevo bo razčistilo pristojno sodišče.

Nezgodna na paš. Učenka II. razreda Olga Rober je te dni pasla krave. Pri tem pa ji je stopila krava nenadno na nogo in ji jo zmečkala. Deklico so morali odnesti domov in bo trajalo nekaj časa, da bo spet lahko hodila.

Priznanje...

»Vaši čevlji pa škripljejo, kakor da še niso plačani.«

»To je neumnost. Potem bi morala pa moj klobuk in moja suknja tudi škripati.«

Prosper Granulet:

Telefon

Tako, ne vedeč več, kaj naj stori, je gospod Gropin naročil nekega dne taksi, da se popelje k Ernestini in ji vse to pove. V skrajnem primeru, če se bo preveč žalostila, ji bo le povedal, da jo bo popeljal pred altar. To bo zadostovalo.

In ko je sedel v vozu, ga je prevrela taka melanholija, ko da bi se peljal za svojim lastnim pogrebom. Ni bila li to vest, ki se je oglašala zaradi prekršene prisrge? Ali pa v ozadje potisnjena in sedaj zopet prebujena izkušnja iz prvega zakona?

Vendar, ko je stal pred pragom svoje Ernestine, je junaško vzel ključ in ga vtaknil v vrata predsobe. S kakšnim veseljem jih je odpiral nekoči! Toda... ko je stal pred napol odprtimi vrati Ernestinine spalnice, je onemel od presenečenja nad prizorom, ki se mu je nudil... Obrnjena s hrbtno proti vratom je stala Ernestina pri telefonu s slušalko ob ušesu in skušala očito dobiti z njim zvezo in mu sporočiti običajni pozdrav... To je Gropina tako raznežilo, da je stopil po prstih do nje in jo poljubil na vrat in ramena.

»Ah...«
»Vraga!« sta spregovorila hkratu oba.
»Kaj je bilo to?« je vprašala čez čas vsa prestrašena telefonistka — ki ni bila Ernestina, ampak njena sobarica.
Gropin prvi trenutek ni vedel, kaj bi rekel.

»Moj Bog, kako ste me prestrašili!« je dejala sobarica.

»Kaj pa delaš tu?« je zakričal Gropin naposled. »Kje je gospodična?«

»Od sinoči se še ni vrnila, in jaz sem vam hotela kakor vsako jutro telefonirati: »Mislim na te, Jules!«

»Kakor vsako jutro?«

»Da, malo nerodno je, javljati se vsak dan trikrat s takim neumnim pozdravom, a plačana sem zato...«

»Torej ti si to, ki...«

Gospod Gropin je postal nenadoma dobre volje, ker mogel je ubiti dve muhe z enim udarcem: otresti se Ernestine in začeti na novo z njeno sobarico.

»Ali ne bi, ti mala,« je dejal, »telefonirala rajše v svojem imenu?« In pogladil jo je po lasih, po licu in jo naposled stisnil k sebi.

Mala se ni branila, samo rekla je: »Zakaj ne, če me dobro nagradite...«

K. Š.:

Vsakanjost

Čemu je med nami zadnja beseda zmirrom zatajena? Toliko nepotrebnih besed je izgovorjenih ko pridemo drug k drugemu na obisk — ogledujemo predmete v izbi, dotikamo se jih z zaprašenimi rokami, pohvalimo to, grajamo ono. A s tisto majhno, preprosto besedo odlašamo čisto na zadnji trenutek. Še ko vstajamo in ponujamo roko v slovo, se še zmirrom nismo odločili.

Saj je še čas; še cela, brezkončno

dolga minuta: pot do vrat, po hodniku do veže, cela veža še (v tej minuti se je raztegnila, da je ni konca), še do ceste bo šel z mano. Saj je še celo dolgo potovanje, skoraj tako dolgo kot je romanje iz zibelke v grob — vse mu povem, čisto narahlo na uho mu povem tedaj, ko bo mislil, da mu ničesar več nimam povedati.

Pa je pot že pri kraju, prehojena je veža, že zijajo vrata na cesto, beseda pa je še na dnu srca zaklenjena in srce molči. Da bi se prevaril še v tistem zadnjem hipu, skrbno izprašuje o tisoč malenkostih, ki jih vidi pred sabo, a jih drugače ne bi opazil: o sliki na zidu, zaprašeni in katere povest mu je do zadnje pičice davno že znana; o cveticah na oknih, o prepleksanih vratih, da so kot nova.

Še ko si segata v roke, čaka tista majhna beseda, vsa vdana na dnu, pa vrata se odpro, zadnja sekunda gre mimo — srce se zaklene — dva tujca sta se srečala in sta šla mimo. Da, dva tujca!

Natanko vem, koliko je gub na tvojem čelu, kako so zarisane poteze krog tvojih ust, tudi vem kaj mi boš povedal, in kakšen bo zvok tvojih besed — pa tebe ne poznam.

Gledam si roke — zakaj nisi iztegnil svoje ob tisti minuti, da bi mi bilo lažje in bi povedalo srce besedo! Kakor slaboten otrok je človek ob taki uri. Saj bi povedal, da je žejen, pa besed ne pozna. Samo jeclja in čaka, da uganejo, da se domislijo. Tako preprosta je be-

seda in želja, vsi jo izgovarjamo ob skritih urah in na skritih mestih, ko pa bi jo morali povedati na glas in drugemu, nas postane sram in umolkne. Pa so vse take zamolčane besede grenke ko spomin na davno storjene grehe.

Zakaj je laž med njim in mano? Ne vem. Pa kadar ga ni, ga moje srce kliče čisto drugače, z neskončno vdano stjo.

Vse do praga in do vrat njegove sobe hodi ob meni kakor da je naliče mene. Ko pa odprem vrata in mi stopi nasproti, v tistem hipu se je nekaj potuhnulo v naju obeh.

Sediva si nasproti in govoriva o bogve čem, pa skrbno paziva, da se tisto potuhnjeno ne bi razodelo ne v besedi, še v njenem zvoku ne, ne v nenadni kretnji.

Tako si poveva vse novice, vse vesele in žalostne stvari — pa se ne pozna.

Še upam, da se bova nekoč spoznala. »Danes«, si govorim, ko grem k njemu. Pa saj ni treba ravno danes. Brezkončno je še število dni, še je čas.

Tako hodimo drug ob drugem, živimo dolga leta v istih prostorih, poznamo navade, vse dobre in slabe lastnosti, ki jih imamo in ko ob koncu življenja zapremo oči, je tista majhna, preprosta beseda umrla z nami. Zaman je bilo vse naše življenje, ničesar obroditi ne more in tako je smrt grenka, ker v tisti uri, ko je prepozno, žge kesanje: Čemu, ah čemu je bila laž med nami, ko je resnica tako preprosta, samo razodeti bi jo bilo treba o pravem času!

Sokolstvo

Lahkoatletske tekme sokolske župe Maribor

Prvega in drugega oktobra bo na telovadišču Sokola Maribor I. ena naših največjih lahkoatletskih prireditev. Doslej se je prijavilo 400 tekmovalcev; to je številno, katero še ni bilo doseženo doslej na nobenem našem lahkoatletskem meetingu. Tekmujejo v vseh panogah lahke atletike. Imena tekmovalcev, kakor bratje Polič ml. in st., Čelhar, Rak, Mušič, Gala, Starašina, Štok in Zupan nam pričajo, da bo borba v vseh panogah izredno ostra. Pričakujemo pa presenečenje, ker v tako velikem številu tekmovalcev se bo sigurno pojavilo še več talentov, o čemer nas zagotavljajo živahne priprave po vseh društvi. Obenem bo tudi štafetni tek (800, 400, 200, 100 m) za župno prvenstvo. Izven konkurence tekmujejo, za najboljši čas dneva tudi štafete sosednih žup. Rezultate tekem bomo sproti objavljali z radio-objačevalcem, tako da bo javnost takoj obveščena o vseh rezultatih. Megafon bo montiral tvrdka Radlo Starkel. Maribor. Razpisali smo fotoamaterski natečaj za najboljšo posnetke. Nagrade so izredno lepe in dragocene, darila mariborskih fotografskih tvrdk. Vsi finali bodo v nedeljo popoldne in takrat pričakujemo s strani občinstva tudi največji obisk.

Navodilo za sokolske tekačnike.

Tekači, določeni za tek, morajo biti v nedeljo na mestu in ob času, kakor bodo to določili njihovi tehnični vodniki. Pripadniki, ki se udeležijo spreveda, se zbero ob pol 10. uri na dvorišču Narodnega doma; to so člani, članice in naraščaj v kroju ter telovadke in naraščajnice v telovadnih oblekah. Ostalo članstvo ter naraščaj v civilni obleki, kakor tudi deca v krojih in v civilni obleki, se zbera do 1/4 na 11. uro na mestu steka, to je na otroškem igrišču v novem parku (severni konec Gosposke ulice). Pri sprevedu bodo sodelovali tudi reprezentančni oddelki vojske z godbo. — Povabite tudi Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da prisostvuje steku tekačev! — Zdravo! — Uprava Sok. župe Maribor.

Javen nastop šentiljskega Sokola.

Agilno sokolsko društvo Št. Ilj v Slovenskih goricah priredi v nedeljo 18. t. m. ob 16. (4.) uri javni telovadni nastop. Težka je naloga, težko je delo, ki ga o-

pravlja Sokol na braniku naše domovine, zato nedvomno zasluži pozornost in naklonjenost vseh sosednih bratskih društev in vsega okoliškega narodno-čutečega prebivalstva. Da doseže svoje cilje, potrebuje danes, ko se še vedno bije boj za našo besedo, moralne in materialne podpore. Šentiljski Sokol apelira na brate in sestre in na Sokolu naklonjeno občinstvo, naj opuste druge nameravane izlete in naj v čim večjem številu poletne mejo in obiščejo njegov javni nastop. V nedeljo na svidenje v Št. Ilju! — Zdravo!

Poziv članstvu Sokola Maribor III.

Upravni odbor Sokola Maribor III. ponovno opozarja vse svoje članstvo, da se udeleži nastopa šentiljskega Sokola, ki bo v nedeljo 18. t. m. ob 16. uri na letnem telovadišču pred šolo. Udeležba je obvezna za telovadeče članstvo in moški ter ženski naraščaj. Udeležijo pa se naj nastopa tudi podporni člani. Zbirališče je v nedeljo ob 13. uri pred glavnim kolodvorom in se odpeljemo v Št. Ilj z vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 13.28. Vrnemo se z večernim vlakom, ki odhaja okrog 20. ure iz Št. Ilja. Pridite. — Zdravo!

Sport

Na lahkoatletskem državnem tekmovanju.

ki bo 17. in 18. t. m. v Zagrebu sodelujejo Mariborčani: Podpečan (Zelezničar), Vertnik (Zelezničar) in Grmovšek (Maraton). Podpečan bo startal na 5.000 in 10.000 m. Vernik na 800 in 1500 m. Grmovšek pa na 10.000 m.

Iz LNP.

Pokalna tekma ISSK Maribor:SK Železničar se določi ob 16. na igrišču Rapida. Službujoči odbornik g. Kemeny. Prošnji »Maribora« za predjem 1000 Din za omenjeno pokalno tekmo se iz načelnih razlogov ne ugod.

Prepove se odigranje mednarodne tekme SK Rapid:Kastner & Öhler 18. t. m. v Gradcu, ker se Rapid ni ravnal po določbah JNS, zaradi česar se izroči u. o. tudi v nadaljnje postopanje. Prav tako se zabrani mednarodna tekma ISSK Maribor:Nagykanizsi Tornai Eglyed 2. oktobra v Mariboru, ker bo isti dan prvenstvena tekma Maribor:Rapid.

Upravnemu odboru se preda SK Rapid, ker ni oddal postav moštva, in sicer na tekmi z Jugoslavijo (Celje) dne 8. t. m.

Kvalifikacijska tekma SSK Celje:Slovan razveljavljena!

Poslovni odbor LNP je na svoji zadnji seji razpravljal priziv Slovana proti verifikaciji kvalifikacijske tekme Celje:Slovan, odigrane 4. t. m. v Celju z rezultatom 5:0 za SSK Celje. LNP je tekmo razveljavil zaradi neregularnosti na igrišču. Ponovna tekma bo 25. t. m. v Celju. Ker je druga kvalifikacijska v Ljubljani končala v zmago Slovana 4:1, bo najbrže SK Celje izpadel iz enotnega prvega razreda. V slovenski ligi bi potem sodelovali štirje ljubljanski klubi, trije mariborski in čakovečki SK.

ZNS, poverjenišvo Maribor, službeno.

Delegirajo se v nedeljo 18. t. m. v Mariboru: Maribor:Železničar g. Vesnaver, predtekma g. Vidovič; v Murski Soboti: Mura:Garnisons SK (Strass) g. Bizjak. Poverjenik.

SK Svoboda, službeno.

Drvi ob 20. uri bo sestanek vseh nogometašev in lahkoatletov v Delavski zbornici. Navzoč bo odbornik LNP gosp. Stanko, ki bo referiral o delavski sportni zajednici.

ISSK Maribor, teniški odsek.

V teniškem dvomatchu proti Čakovčemu S. K. nastopijo: dame: ga. Ravnikova, gdč. Hribarjeva in ga. Babičeva, ter gospodje: Gasparin, Fabijan, Voglar, Poš, Mešiček, Wipplinger, Babič, Loos, inž. Černigoj in Mandil. Dame in gospodje naj bodo ob 8. na igriščih.

Zbor nogometnih sodnikov, poverjenišvo Maribor, službeno.

Pozivam vse zvezne sodnike, da se sigurno udeležijo sestanka, ki bo jutri ob 19. uri pri »Orlu«. Dnevni red: obrazložitev sklepa glavne skupščine sekcije v Ljubljani. Poverjenik dr. Planinšek.

Ona: »Halo! Dragi, ali si ti tam?«
Odgovor: »Da! In kdo je tam?«

Indijanski jeziki izumirajo

V severnoameriških Združenih državah se je ustanovilo posebno društvo filologov, ki se bavi s proučevanjem množičnih indijanskih jezikov, ki že polagoma izumirajo. Lahko si mislimo, kako ogromno in naporno delo čaka te raziskovalce, če si pogledamo nešteta plemena, od katerih je ostalo pri življenju le še po nekaj desetih potomcev, ki žive v rezervacijskem ozemlju. Od 190 indijanskih jezikov jih je doslej proučenih komaj 50 in so zdaj sklenili omenjenim učenjaki, da morajo na vsak način in v vsemi razpoložljivimi sredstvi kot n. pr. z gramofonskimi ploščami itd. pomagati znanosti in rešiti ostanke indijanskih jezikov in njihovih narečij. Nekaj večjih znanstvenih odprav se bo mudilo med Indijanci po več let, da natančno spoznajo jezik in običaje domačinov.

Nasilna smrt fakirja

V Rangoonu je nek indijski fakir in krotilec strupenih kač imel čedne dohodke, ker je svoje rojake »varoval« in »branil« kačjega pika. Kdor je hotel biti varen pred pikom strupene kače, je moral plačati nekaj angleških funtov podjetnemu fakirju, ki mu je nato vtevil na la prsa ali roke razne zagovore, ki naj bi po njegovem zatrijevanju gotovo pomagali. Med množico, ki se je stala zbirala okrog čudodejnika, je pa bilo tudi več oseb, ki mu niso verjele in so množico kmalu nahujskale proti fakirju. Prisilili so ga, da je moral na javnem trgu napraviti tak poskus. Fakir je na to pristal in je nekemu mladeniču vtevil potrebni zagovor, v roke pa mu je položil strupeno kobro. Kača je mladeniča brez oklevanja takoj pičila, kar je množico tako razkačilo, da je planila na fakirja in ga na mestu ubila. Pičeni mladenič je po nekaj urah strašnega trpljenja tudi umrl.

Bodoče ceste bodo iz gumija.

V Ameriki grade v zadnjem času, seveda le v mestih z visoko davčno močjo, ceste iz sirovega gumija, ki se je izkazal kot najboljša tlakovalno sredstvo, ki po trajnosti in uporabljivosti daleč prekaša asfalt, katraniziran les in celo granit. Prve gumijeve ceste v Singapuru so se obnesle sijajno. Z gumijem bodo prevlečena tudi vsa ameriška športna igrišča, kakor tudi tla v ameriških pisarnah in uradih.

- Kot sopotnika**
sprejemni trgovskega potnika s specerijo, ki bi prepotoval Štajersko. Imam malo kolekcijo, dobrodošč predmet. Plačam po dogovoru. Ponudbe na u-pravo do sobote pod »Kava«. 3030
- Morske ribe,**
dnevno sveže na različne načine pripravljene po zelo nizki ceni se dobijo pri Povodniku, Rotovški trg 8. 2954
- Stanovanje,**
trgovski lokal in prostore za skladišče oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2928
- Šolske torbe in nahrbtniki**
v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2736
- Izposojamo**
gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501
- »Tempo« čevlji**
na obroke. Slovenska 18. 2500
- Denarnice za kovani denar**
v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2735

- Motorno kolo Ariel**
557 cm³ S. V. v zelo dobrem stanju, elektr. razsvetl. socius, zelo poceni na prodaj. Vpraša se v upravi. 3025
- Prazno sobo s posebnim vhodom,**
električno lučjo oddam takoj poceni posamezni osebi. Stritarjeva ulica 5 I. Kuhati ni dovoljeno. 3038
- Rabljene zaboje**
ugodno prodaja Drago Rosina, Vetrinjska ulica 26.
- Stanovanje sobo in kuhinjo**
s pritlikinami oddam s 1. oktobrom. Tržaška cesta 3, Maribor. 3034
- Casopisi,**
revije, inserti, papir, tiskovine, trgovske knjige. Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. Posebnost: Edina izdelovalnica Jugoslavije bromsvetlih razglednic, popolnoma slične fotografijam. 2595
- Sobo in črkoslikanje,**
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

UGODNO KUPIM

rabljene šolske knjige:

Mazi: Geometrija za I., II. in III. razred srednjih šol in Homan: Somatologija II. del. Plačam dobro. Naslov v upravi.

Gostilna Balkan

Linhartova ul. 13

v soboto in nedeljo

pojedina

jeternih, pečenih in prekajenih klobas, pečenih puranov in pečenih ter ocvrtih piščancev

S pivovrstnim vinom in domačimi močnatimi jedmi bo preskubljeno. — Za obilen obisk se priporoča gostilna »Balkan«.

Vse šolske knjige za vse šole in vse šolske potrebščine

kupiš najbolje in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruga, Maribor, Aleksandrova cesta 13

Državni uslužbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplačila!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru